SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятайте про Україну!

VOL. XCV. No. 204. JERSEY CITY and NEW YORK. WEDNESDAY, OCTOBER 26, 1988 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ І НЮ ЙОРК. СЕРЕДА, 26-го ЖОВТНЯ 1988 Ч. 204. РІК. XCV.

Міжнародна комісія ґеноциду відбуде заключні сесії в Ню Йорку

Ню Йорк (СКВУ). — Завершуючи розслідування голодового ґеноциду в Україні в 1932-33 роках, Міжнародна комісія відбуде заключні сесії тут в приміщеннях готелю ООН Пляза, напроти головної квартири Організації Об'єднаних Націй, від понеділка 31-го жовтня, до п'ятниці 4-го листопада ц.р.

Початкові сесії, як відомо, відбулися у Брюсселі, Бельгія від 23-го до 27-го травня, під час яких свідчили експерти підсовєтської проблематики та свідки голоду в Україні. Про працю Міжнародної комісії, членами якої є відомі правники і професори права із Швеції, Великобританії, Бельгії, Франції, Канади, З'єднаних Стейтів Америки і Арґентини, у проводі з проф. Дж. Сундберґом із Швеції, широко інформували українські й іншомовні газети, наголошуючи при тому трагічні події й наслідки Великого голоду в Україні, зумисно спричиненого Москвою для винищення найсвідомішої верстви українського народу. Цим разом також деякі совєтські видання, ведучи кампанію проти диктатора Йосифа Сталіна, призналися до факту голоду в Україні в 1932-33 роках, намагаючись однак приписати його наслідки помилковій насильній колективізації.

Під час сесії в Ню Йорку свідчитимуть спеціялісти з ділянок демографії та історії, а також свідки, які особисто пережили ці страхіття. Сесії відбуватимуться за зразком міжнародної судової процедури. Адвокатом Міжнародної комісії є проф Іян А. Гантер, а адвокатом СКВУ — Василь Лібер, обидва з Канади.

Федеральні працівники можуть жертвувати на ЗУАДК

Філядельфія (ЗУАДК). — Починаючи від 14-го жовтня до 15-го листопада ц.р. всі федеральні працівники можуть складати свої пожертви на цілі Злученого Українського Американського Допомогового Комітету (ЗУАДК), через збіркову мережу Federal Campanion (CFC), яка збирає гроші на добродійні цілі.

Федеральні урядовці в Філядельфії і околиці можуть отримати відповідні формуляри в своїх аґенціях, на яких треба вписувати число 2540 призначене для ЗУАДК. Однак, федеральні працівники в інших містах ЗСА, які бажають жертвувати свої гроші на ЗУАДК через збіркову систему CFC повинні отримати такі формуляри в канцелярії ЗУАДК (United Ukrainian American Relief Committee, 1319 West Lindley Ave., Philadelphia, Pa. 19141; Tel. (215) 455-3774 або в українських бюрах у Вашінґтоні: Ukrainian National Information Service, 810 18th Street, NW., Suite 807, Washington, DC. 20006; Tel. (202) 638-0988, або Government Relations Director of UNA, 400 1st Street, N.W. Suite 710, Washington, D.C. 20001; Tel. (202) 347-8629. Виповнені формуляри з чеками треба висилати на адресу ЗУАДК до 15-го листопада ц.р. Цього року федеральні працівники поза Філядельфією не зможуть жертвувати на ЗУАДК через відтягнення грошей від їхніх платень протягом року.

Екзекутива ЗУАДК апелює до всіх федеральних працівників щедро жертвувати на потреби ЗУАДК вище згаданою дорогою.

ПОКАЗ МОДИ

Філядельфія. — Тут в неділю, 30-го жовтня ц.р., в приміщеннях УОКЦентру відбудеться „Показ моди", спонзорований одною з найкращих крамниць Америки Бонвіт Теллер, де буде представлено всі аспекти жіночого одягу, а зокрема осінні та зимові фасони цього сезону. Початок імпрези розпічнеться о год. 3-ій по полудні коктейлем і обідом, після чого присутні зможуть оглянути зразки жіночого одягу осіннього і надходячого зимового сезонів.

В МОСКВІ СТВОРЕНО ВІДДІЛ УГС

Москва (ПС УГС). — Ініціятивна група жителів Москви, ознайомившися з деклярацією принципів та статутом Української Гельсінкської Спілки (УГС), вирішила оголосити себе московською групою Української Гельсінкської Спілки.

На зібранні 30-го вересня ц.р. були присутні: Тарас Антонюк, представник київської філії УГС, УДС (Української Демократичної Спілки) та УКК (Українського Культурологічного Клюбу), Людмила Єфременко, правозахисник, та представники УДС — Анатолій Даценко, Андрій Котенко, володимир Пелех, Віктор Судаков. По телефонному зв'язку в нараді брав участь також Микола Муратов.

До складу московської групи УГС входять: Анатолій Даценко (інформаційний сектор), телефон 395-2827; Людмила Єфременко (релігійний сектор), телефон 307-2933; Андрій Котенко (культурний сектор), телефон 420-4961; Микола Муратов, голова московської групи УГС (релігійний сектор), телефон 142-1686; Володимир Пелех (інформаційний сектор), адреса: Коровінське шосе, 16, кв. 119; Віктор Судаков (інформаційний сектор), телефон 193-4527.

Як відомо, оформилися і плідно працюють філії УГС у Києві (голова Олесь Шевченко), у Львові (голова Богдан Горинь, друкований орган — „Інформаційний бюлетень львівської філії УГС), а також у Харкові, Івано-Франківську та деяких інших містах України. Крім того, вже створені або формуються філії УГС в районових центрах України, і в таких містах за її межами, як Рига, Ленінград тощо. Не зважаючи на аґресивне ставлення до національно-демократичного руху в Україні з боку бюрократичного апарату, цей рух зростає і набирає дедалі більшої популярности серед пробудженого українського суспільства.

Появився збірник Коломийщини

Філядельфія. — Цього року виданням Наукового Товариства ім. Шевченка, з серії Українського Архіву цього товариства, томом 45-им, появився збірник споминів і статтей про недавнє минуле п.з. „Коломия і Коломийщина"; науковий секретар НТШ — проф. д-р Леонід Рудницький; Комісія Реґіональних Дослідів і Публікацій — проф. д-р Василь Лев — голова, ред. Іван Дурбак — секретар; редактор і упорядник цієї 959-сторінкової люксусово виданої книги — проф. д-р Богдан Романенчук; мистецький дорадник — Петро Мегик.

Збірник „Коломия і Коломийщина" багатий у світлини видатних осіб цієї землі, учнів і студентів шкіл та знімки із різних імпрез тощо.

Крім споминів поодиноких авторів — у книзі є статті, що передають огляд різної діяльности мешканців Коломиї, як теж є огляд преси і видавництв та літературної діяльности поетів і письменників коломийського терену. Як відомо, Коломия після Львова була другим осередком друкованого слова. Представлено тут теж театральне життя Коломиї, українське тамошнє шкільництво, господарське та суспільно-політичне життя.

Цю книгу — в ціні 40 дол. — можна набути, переславши замовлення на таку адресу: Ukrainian Credit Union, 1729 Cottman Ave., Philadelphia, Pa. 19111. У випадку замовлення другої книжки можна дістати знижку.

Радіопрограма вела дискусію про Тисячоліття

Філядельфія (Ю.Г.). — „Голос мирян", патріярхальна радіопрограма у Філядельфії відзначила Тисячоліття особливою авдицією в неділю, 16-го жовтня. Слухачі програми мали нагоду телефонувати до студіо станції WIBF, та говорити з головним редактором програми проф. Леонідом Рудницьким і д-ром Мирославом Лабунькою про святкування Тисячоліття Хрищення України. Це було перший раз в історії радіо, що того роду програма відбулася двомовно, тобто українською й англійською мовами.

Впродовж однієї години — програму цього дня поширено на повну годину — численні слухачі, українці й американці, телефонували до ведучих програмою і ставили питання, або просто висловлювали свою думку. Деякі з них подали вартісні коментарі про Тисячоліття, про стан УКЦеркви в Україні, про відношення Церков і про сучасну політичну ситуацію. Слід відмітити, що поміж тими слухачами, що телефонували, було чимало молоді, які жваво питали про різні аспекти українського життя.

Один з них поставив питання про „Голос української діяспори", тобто про радіопрограму, що її Релігійне Товариство Св. Софія надає щонеділі в Україні (год. 10-вранці східний ам. час, в діяпазоні 25 метрів, 11975 кгц). У відповідь на це, проф. Рудницький відчитав листа до нього, як головного редактора ГУД, який наспів з України. У листі, між іншим, сказано: „Сьогодні у моїй хаті пролунав твій голос. Я і поет Н.Н. слухали твій коментар про Тисячоліття Хрищення Київської Руси. Він сказав, що таких програм потрібно більше. Є цілі ґенерації української молоді виховані на брехні, їм потрібний цей

(Закінчення на стор. 4)

ПЕРЕДБАЧАЮТЬСЯ ЗМІНИ В СОВЄТСЬКІЙ КОНСТИТУЦІЇ

Москва. — Минулої п'ятниці совєтське пресове аґентство ТАСС повідомило про завершення роботи спеціяльної комісії у справі змін деяких пунктів у нині діючій конституції країни.

Повний текст пропозицій комісії опублікували у суботу, 22-го жовтня, всі совєтські газети.

Законодавці, які працювали під особистим керівництвом Міхаїла Ґорбачова, постановили, що поділ функцій совєтських і партійних органів більш не є доцільним. Рішення комісії, уже схвалене Політбюром, буде представлене на розгляд сесії Верховної Ради, призначеної на наступний тиждень.

Згідно з новими змінами у конституції, головою держави буде президент, який поєднуватиме ці функції з керівництвом партією і головством у Раді оборони. Кореспондент газети „Ню Йорк Таймс" Фелісіті Берінджер пише, що фактично, як і в Америці, совєтський президент буде тепер вважатися верховним головнокомандуючим. А верховним законодавчим органом буде вважатися З'їзд народних депутатів, який складатиметься з трьох рівноправних палат з 750-ма депутатами у кожній.

Перша палата буде вибиратися за округами на підставі приблизної рівности кількости мешканців. До другої палати ввійдуть представники національних груп з обов'язковим дотриманням рівности. Естонія, наприклад, теоретично буде користуватися тими ж правами, що і Україна.

Третя палата буде складатися з представників неурядових організацій, включаючи, як не дивно, КПСС і комсомол.

Сесії рад народних депутатів будуть проводитися один раз на рік. На цих сесіях буде щорічно вибиратися міжпалатане керівництво — подібно до нині діючої Президії Верховної Ради СССР.

Совєтська статистика визнає наявність інфляції в країні

Москва. — Виступаючи на пресовій конференції, представник державного комітету у справах статистики Ніколай Бєлов визнав, що в Совєтському Союзі існує інфляція, але, додав він, „наш комітет ще не знає, як її підрахувати. Визначати інфляцію ми починаємо з наступного року".

Про безумовну наявність інфляції свідчить, як визнав Бєлов, той факт, що заробіт на платня зростала в перші дев'ять місяців цього року швидше, ніж реальний дохід. За цей період заробітна платня виросла на 6.7 відсотка, дохід — на 3.5 відсотка.

Н. Бєлов також заявив, що в країні зростають ціни, але пояснив це поліпшенням якости випущених товарів, особливо тих, які виробляють кооперативи.

За словами совєтського чиновника, досі не вирішена харчова проблема. Мешканцям країни „недодали" продуктів харчування на суму 2 більйони долярів.

Представник державного комітету у справах статистики визнав, що врожай збіжжя в цьому році буде нижче врожаю двох останніх років.

Одним з небагатьох приємних повідомлень в інформації Бєлова прозвучало повідомлення про збільшення на 10.2 відсотка випуску промислових товарів. Але оскільки цей „успіх" вимірюється у карбованцях, а про зростання цін випущених товарів чиновник з комітету державної статистики нічого не сказав, то неясно, за рахунок чого досягнуто збільшення. Чи товарів стало більше, чи зросли їх ціни.

Коментуючи брífінг Н. Бєлова, аґентство Ассошіейтед Пресс повідомляє: „Покищо економічні реформи, початі Міхаїлом Ґорбачовим, викликали лише один, та й то поганий ефект — інфляцію". Аґентство АП зауважує, що у всіх комуністичних країнах, які стали в тій чи іншій мірі на шлях реформ, уряд поступово визнає наявність інфляції. Це відбувається в Югославії, Польщі, Мадярщині, Китаї і тепер у Совєтському Союзі. А ще недавно комуністична пропаганда заявляла, що інфляція — це бич суґубо капіталістичного суспільства.

В АМЕРИЦІ

ЗГІДНО З УРЯДОВИМИ повідомленнями, з 1-им січня 1989 року ті особи, що отримають соціяльне забезпечення і всі ті, що отримують додаткову державну допомогу як старші віком громадяни, сліпці, хворі та інваліди отримають підвишку на 4 відсотки. Ця друга з черги підвишка пенсій соціяльного забезпечення від 1982 року, підвищить пенсію пересічного пенсіонера з 516 дол. до 537 дол. місячно. Одначе в цьому самому часі оплата за медичне обезпечення підійде вгору з місячної ставки 7.10 дол. до 31.90 дол.

В П'ЯТНИЦЮ, 21-ГО ЖОВТНЯ Ц.Р. у лікарні Джорджтавнського університету, 58-літня Сандра Дей О'Конор, член Верховного Суду ЗСА була оперована на пістряка груді. З пресового центру Верховного Суду подано вістку про те, що операція відбулася, пістряка відкрито в дуже ранній стадії та, що сподіються повного видужання. До цієї вістки сама пацієнтка додала твердження, що до праці повернеться в час на наступну сесію Верховного Суду, яка починається 31-го жовтня ц.р.

НЕБАГАТО ЛИШИЛОСЯ часу до президентських виборів 8-го листопада ц.р., тому боротьба обидвох таборів починає набирати чим раз гостріших форм. Впродовж останнього „вікенду" демократи в особах сенатора Лойда Бентсена, Джессі Джексона і інших визначних осіб з їхнього табору безупинно обвинувачували республіканську виборчу кампанію у „внесенні расистських тонів". Найбільше закидів паде в сторону летючки, в якій критикується губернатора Майкла Дукакіса за його відпусткову політику супроти засуджених злочинців, де за приклад подано, що випущений з тюрми мурин на такій відпустці знасилував білу жінку.

БІЛЯ МІСЦЕВОСТИ БАРРОВ на Алязці дальше йдуть зусилля, щоби врятувати двох китів, що запізнилися зі своєю поворотною плавбою на полудне і тепер знаходяться у скрутному положенні, бо довколишні води замерзли. На початку цієї аварії їх було три, але один вже загинув, як твердять присутні на місці науковці, мабуть від тяжких поранень від леду. Два інші все ще змагаються і борикаються за своє існування, але серед біологів виникають питання чи є змисл в тому, що тратиться так багато зусиль на рятування двох китів.

КАНЦЛЕРА Г. КОЛЯ ВІТАЮТЬ В МОСКВІ З ВЕЛИКИМИ ПАРАДАМИ

Москва. — Канцлер західньонімецького уряду Гельмут Коль, керівник найбільшої в Західній Німеччині Християнсько-демократичної унії, яка спільно з партією вільних демократів надає тон в сьогоднішній політиці, не тільки у відновлених „дружніх" відносинах Заходу з Москвою, але також в західньому бльоці, прибув до Совєтського Союзу з чотириденною державною візитою, на запрошення самого генерального секретаря ЦК КПСС і голови Президії Верховної Ради СССР Міхаїла Ґорбачова.

Г. Коль прибув до Москви у понеділок, 24-го жовтня у супроводі п'ятьох міністрів свого кабінету, 50-ох бизнесменів і банкирів, 400 дорадників, помічників і кореспондентів. Крім зустрічей і розмов з М. Ґорбачовим й іншими совєтськими офіційними особами, Коль має в пляні зустрінутись з академіком Андреєм Сахаровим, представниками німецьких поселенців і відвідати деякі місцевості в СССР. Більше того, канцлер Г. Коль надіється своїми відвідинами і розмовами „відкрити нову сторінку" у відносинах Західньої Німеччини із Совєтським Союзом, започаткованих вже раніше міністром закордонних справ ФРН Гансом-Дітріхом Ґеншером із совєтським міністром закордонних справ Едуардом А. Шеварднадзе. Крім того він (канцлер) під час розмов з журналістами заявив, що Німеччина є готова зробити все можливе, включно до інвестиції великих сум в розбудову совєтської індустрії, щоб політика М. Ґорбачова, гласність і перебудова, стали дійсністю. Все це, на його думку, спричиниться до демократизації комуністичної диктаторської системи і трансформації совєтської економіки, яка за кілька років буде спроможна стати на власні ноги.

Не так однак думають численні аналітики підсовєтської проблематики, які вважають, що заходи німецького канцлера є ще одною спробою рятувати з руїни комуно-московську імперію, як це в минулому робили також інші західні „імперіялістичні" держави, зокрема Франція, Великобританія, З'єднані Стейти Америки, Канада та багато інших.

Торгівля понад всі інші справи і проблеми, які без сумніву існують між Сходом і Заходом. Це основне гасло сьогоднішнього німецького керівництва, не зважаючи на головні принципи. Не дивно, отже, що сьогоднішні совєтські „царі" вітали Г. Коля з великими парадами на підмосковському летовищі і в Кремлі. Того ж таки вечора, 24-го жовтня, канцлера прийняв на розмову кремлівський керівник М. Ґорбачов, заявляючи, що „леди проломано" і тепер може розпочатися правдива і щира совєтсько-німецька співпраця. Під час парадної вечері в честь західньонімецької урядової делеґації, з участю багатьох членів Політбюра, Центрального Комітету КПСС і запрошених гостей, панувала атмосфера оптимізму і обопільного задоволення. Натякалось навіть на можливість об'єднання двох Німеччин в одну державу, але така подія може статися тільки тоді, коли Німеччина вже буде повністю під совєтською політичною контролею.

Зацікавлення приїздом Г. Коля в Москві велике. Німеччина вже уділила для совєтської „перебудови" 1,6 мільйона долярів кредитів, а в загальному Коль думає, що країни Західньої Европи уділять понад вісім більйонів долярів кредитів для СССР, а крім того продадуть чимало досі заборонених для експорту товарів, включно до атомових вдосконалених реакторів, бо це, мовляв, є також в інтересі безпеки Европи, як це виказала катастрофа в Чорнобилі.

Західні політичні спостерігачі, дипломати і кореспонденти з великим зацікавленням слідкують за розмовами Коля в Москві від яких багато дечого може змінитися в майбутньому.

А. Сахаров відвідає ЗСА

Москва. — Кореспондент газети „Ню Йорк Таймс" в Москві Филип Тавбман повідомив, що Совєтський Союз погодився видати для академіка Андрея Сахарова, відомого атомового фізика, провідного правозахисника, тимчасову візу для відвідин З'єднаних Стейтів Америки. Інформації про евентуальний приїзд Сахарова до ЗСА походять від совєтських вчених, які добре поінформовані про ці справи, але не бажали бути поіменно названими.

Пресове агентство ТАСС повідомило про вибір А. Сахарова до Президії Академії Наук, членом якої він був, не зважаючи на його внутрішнє заслання в місті Ґорький, аж до часу коли владу в Кремлі перебравав теперішній генеральний секретар і голова Президії Верховної Ради СССР Міхаїл Ґорбачов. Також заступник президента Академії Наук Євгеній П. Веліхов поінформував зацікавлених американців, що він вірить у позитивне полагодження справи паспорту і візи для А. Сахарова, який хоче відвідати Ню Йорк, Вашінґтон, Сан Франсіско, Лос Анджелес, Чикаго і Бостон вже в листопаді цього року в гурті більшої соєвтської делеґації вчених.

Не зважаючи на його дещо упривілейоване становище, д-р А. Сахаров продовжує виступати в обороні політичних в'язнів і в'язнів, які були засуджені за свої переконання.

У СВІТІ

ІТАЛІЙСЬКИЙ УРЯД прем'єр-міністра Чіріяко де Міти прийняв постанову про поширення прав поліції і державної служби безпеки у боротьбі яку вони ведуть із зорганізованими злочинцями, в першу чергу мафією, торгівцями наркотиків і зброєю, вбивцями та іншими катеґоріями осіб, які діють поза законами. Слідчі органи від тепер матимуть право перевіряти без спеціяльних судових дозволів помешкання підозрілих, їхні банкові конта, арештовувати і перетримувати у тюрмі на протязі 72-ох годин, замість 48 попередніх. Такі заходи були конечні, бо в 1987 році з рук членів мафії загинуло 530 італійців, а в цьому році число забитих і поранених значно збільшилося.

ПОНАД 10 ОСІБ БУЛИ ПОРАНЕНІ, в огні, який вибух в кіно-театрі в Парижі під час висвітлювання американського фільму „Остання спокуса Христа". Речники поліції і пожежників заявили, що покищо не відомо чи вогонь був зумисним злочином противників фільму, чи виник з інших причин. Пожежники працювали понад годину часу, щоб погасити вогонь. Одна із трьох заль кіно-театру була цілком знищена. Працівники кіно-театру навіть не сумніваються, що це противники фільму підпалили театр. В інших кінотеатрах, де висвітлювався згаданий фільм підкидували сльозоточивий газ, пересилали листовні погрози тощо.

ГРОМАДЯНИ ЛЬВОВА ВИСТУПАЮТЬ НА ЗАХИСТ І. МАКАРА

Ню Йорк (ЗП УГС). — Справу львівського інженера Івана Макара, арештованого 4-го серпня за активну участь у львівських мітинґах (червень-початок липня ц.р.) передано до суду і незабаром має бути визначено дату процесу.

Як відомо, арешт І. Макара викликав обурення широкої громадськости, що виявилося в різний спосіб: не раз сотні і тисячі людей збиралися стихійно біля пам'ятника І. Франкові, вимагаючи звільнити І. Макара. На підприємствах і в установах збирали підписи під зверненням на захист Макара і копії списків з підписами відсилали до генерального секретаря Ґорбачова та генерального прокуратора СССР; комітет захисту Івана Макара разом із Українською Гельсінкською Спілкою публікував у своїх пресових листках повідомлення про слідство і виступи за його звільнення. Рідне село Макара Галівка Старо-Самбірського району виступило на захист земляка, помимо тиску з боку офіційних пропагандистів. Співробітники інж. Макара, працівники Спеціяльного конструкторсько-технічого бюро Інституту прикладних проблем механіки і математики АН УССР, заочно обрали його більшістю голосів до бюра професійної групи, доручивши виконувати обов'язки на час „тимчасової відсутности" Макара іншому членові групи.

Крім того, колектив СКТБ інституту на підставі рішення загальних зборів колективу 14-го жовтня ц.р. уповноважив Ярослава В. Фішера бути громадським захисником у судовому процесі І. Макара. Доручення підписав виконуючий обов'язки директора СКТБ Р. С. Починайко.

Подаємо ще одне звернення на захист І. Макара. Це звернення написав один із членів комітету захисту Макара, Володимир Яворський, і вручив його групі кінематографістів, що зібралися у Львові на перегляд фільмів. Текст подаємо в перекладі з російської мови.

Політичному оглядачеві Центрального телебачення Фесуненку,

Головному редакторові редакції молодіжних програм центрального телебачення Сагалаєву,

секретареві ЦК ВЛКСМ Пальцеву, а також усім журналістам, акредитованим на восьмий фестиваль молодіжних телевізійних програм і фільмів у Львові.

Звернення

Вже третій місяць зазнає знущань у тюрмі заарештований за вказівкою львівських властей голова комітету червнево-липневих мітинґів Іван Макар (нещодавно його побили в камері). Єдина його провина полягає в тому, що на мітинґах він, як і абсолютна більшість тих, що виступали, при цілковитій підтримці народу висловлювали засудження місцевих властей за їхнє небажання перебудовуватись. Це викликало лють бюрократичного апарату. Мітинґи заборонили, стихійні виступи жорстоко розганяла міліція, багато активістів зазнали судових переслідувань, а Івана Макара прокуратура вирішила покарати особливо жорстоко.

Через кілька днів відбудеться судилище, де його звинувачують за статтею 187-1 КК УССР і 187-3 КК УССР.

Зневажаючи елементарні принципи демократії, гласності, плюралізму думок, власті вирішили розправитися з Іваном Макаром для залякування народу. Суд, цілковито підпорядкований вищій львівській владі, без сумніву, буде несправедливим, як це бувало вже не раз (протизаконні дії львівської прокуратури і суду нещо

(Закінчення на стор. 4)

ДОПОВІДЬ В ЛМКЛЮБІ

Ню Йорк. — Заходами Карпатського Союзу та Літераутрно - Мистецького Клюбу в п'ятницю, 28-го жовтня ц.р., відбудеться доповідь колишнього посла уряду Карпатської України, д-ра Вікентія Шандора, на тему „50-ліття автономії Карпатської України". В мистецькій програмі вечора — читання поезії Дан-Мура „Срібна земля" у виконанні Марти Шраменко. Початок імпрези о год. 7-ій вечора у клюбових приміщеннях 136 Друга авеню, в будинку Українського Визвольного Фронту.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays Mondays and holidays by the Ukrainian National Association Inc at 30 Montgomery Street Jersey City N J 07302
Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200

Subscription 1 year — $40.00 6 months — $22.00 3 months — $12.00 UNA members 1 year — $15.00 Change of address — $1.00 Make check or money order payable to "Svoboda"

Postmaster Send address changes to
Svoboda 30 Montgomery Street Jersey City N J 07302
Tel (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City N J

Статті і дописи підписані авторами не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді коли автор собі це виразно застеріг долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою — За зміст оголошень Редакція не відповідає

Передплата на рік $40.00 на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00 Для членів УНСоюзу $15.00 річно За кожну зміну адреси — $1.00 Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

P O Box 346 Jersey City N J 07303

Убивство поліціянтів

У вівторок, 18-го жовтня 1988 року, згинули з рук злочинців у Ню Йорку два поліціянти, один із них 24-літній, другий 26-літній. Те вбивство стривожило не тільки нюйоркських мешканців, але й відбилось голосним відгуком по всій Америці, бо сталося воно в одному дні, у відстані трьох годин одно від одного і у двох дільницях цієї метрополії світу, у віддалі трьох миль. Загалом у цьому році згинуло в Ню Йорку сім осіб, з департаменту поліції, дехто з них у шаленій автомобільній погоні за злочинцями. І таке діється не тільки в Ню Йорку, а в різних великих містах Америки. Центральні державні власті напевно мають докладну статистику — у доступних нам довідниках докладного числа загинулих поліціянтів під час виконування своєї служби — немає.

Це не тільки трагедія даних жертв зросту злочинства, не тільки трагедія їхніх родин, дружин, батьків, дітей. Це повна і глибока суспільна проблема, яка заторкує у першу чергу судочинство, але й саму партійно-політичну ідеологію і політику. Немає найменшого сумніву, що зріст злочинства в Америці, жертвою якого падуть члени поліції, настав в наслідок дуже ліберальної усієї американської судової системи. Вона настала у висліді того лібералізму, який в ділянці судівництва проявляється більшою журбою за „справедливість" і „людські права" злочинців, як журбою за жертви злочину. Всі речі роблять люди. В даній ділянці велику вину має Верховний Суд, який у так званій „справі Міранди" наказав при арештуванні кожного злочинця відчитати (виголосити) йому всі права, якими він, злочинець, користується. Він може взагалі не зізнавати, він має право негайно покликати собі адвоката і зізнавати в його присутності, або за його порадою мовчати, йому кажуть, що все, що він скаже може обернутися в його шкоду. Далі: в різних стейтах існує різне законодавство в ділянці судівництва. Наприклад, у стейті Ню Йорк стейтова леґіслятура двічі схвалювала заведення кари смерти для вбивників поліціянта під час винування ним служби і за вбивство під час плянованої грабежі. Були голоси, щоби кару смерти поширити також на злочинців, які схоплюють жінок, насилують і вбивають. Але нюйоркський губернатор Маріо Квомо своїм двократним вето цю постанову перекреслив. Посадник Ню Йорку, також демократ, Едвард Кач є „за" заведення кари смерти, але демократичний кандидат на президента Майкел Дукакіс є, як і Маріо Квомо, принципово „проти" кари смерти. Тут ця проблема стала проблемою політичною, бо вона виринула в останній дебаті двох кандидатів на президента, що його вибиратимуть 8-го листопада ц. р. Коли віцепрезидент Джордж Буш спитав Дукакіса: „А як би, приймім гіпотетично, злочинець схопив вашу дружину Бетті, знасилував і вбив, то чи ви були б за карою смерти для нього?" — Дукакіс відповів без надуми: „Ні".

Розбіжність думок на цю тему у тому, що одні переконані, що кара смерти відстрашить потенціяльних злочинців і зменшить число таких страшних злочинів, чи не матиме впливу на світ злочинців і світ злочину. За переведеними опитами — велика більшість американського суспільства вважає, що „так", кара смерти була б чинником, який відстрашував би виконувати такі страшні злочини. Коли ж чоловік займається продажем наркотиків і стріляє та вбиває поліціянта, який приловлює його на тому злочині, то він напевне робить це у свідомості, що все одно житиме і заплатить за свій злочин не дуже дорого і дістане максімум 25 літ в'язниці, в якій не є так дуже погано, і після відсидження половини, або й третини кари — звільнять його. В'язниці в ЗСА переповнені. У 1986 році (останньому з докладними статистичними даними) було в Америці засуджених не більше, як один рік, 523,922 осіб. Засуджено у тому році на смерть 1,519 осіб (у деяких південних стейтах), але виконано той засуд тільки на 54-ох засуджених.

У теперішньому часі служба у поліції — це геройство, бо кожний і кожна з отих сторожів ладу і безпеки наражені кожної днини і кожної хвилини на смерть. І коли говоримо, що надмірний лібералізм приніс багато лиха Америці, то треба мати на увазі не тільки політику, але й суд і пошесть злочинства. Ми виросли вже з старозавітнього „око за око — зуб за зуб", але для вбивників поліціянтів у службі не повинно бути милосердя.

Іван Фур

РІДНА МОВА ЩЕ ЖИВЕ В УКРАЇНІ

II.

Знову Микола Коробка, науковий працівник Науково-дослідного гірничо-рудного інституту пише, що „Вінницькі порядки, мені громадянинові міста, соромно, в якому національний нігілізм досяг таких вершин. Навіть дуже давної назви вул. Української не удостоїлися написати її рідною мовою..." „Якби так всі боялися „націоналізму", як ним застрашені товариші з Вінниці, то мовні скарби народу спіткало б доля вавилонського клинопису".

Учителька Л. Купровська дорікає відповідальним чинникам у „Культура і життя" за занедбання української музики. Немає відповідних підручників творчости українських композиторів. Діти вивчають біографії Гайдна, Бетговена й інших чужих композиторів, але про українських музикологів і українську музику їм не говорять.

Група громадян з Донеччини пише в газеті „Культура і життя" ч. 18, що в Донеччині становище української мови більш, як трагічне. „Усі бланки, акти, звіти, кошториси ведуться тільки в російській мові..." Вони домагаються, щоби тільки загальносоюзні документи були двомовні, а решта мають бути писані мовою республіки — українською...", „а керівники усіх ступенів, депутати повинні володіти і уживати національну — українську мову. Таку вимогу треба ставити перед висуненням когось на керівні посади..."

„Наше Слово" з Варшави, ч. 19, подає, що в Києві проведено перше Свято Рідної Мови, яке організували учителі і учні середньої школи ч. 55. Свято попередив Тиждень Рідної Мови, в якому проведено серед учнів конкурс деклямацій, виготовлювання мовних плякатів, а в програмі свята були концерти, доповіді, виставка „Лялькового театру". Програму приготовляли і виконували учні школи.

„Радянська Україна" ч. 117 опублікувала кілька листів своїх читачів. Валентина Дорошенко, мати малолітніх синів з Іллічівська, Одеської области, жалується, що немає можливости своїх синів післати до української школи, бо такої немає в її околиці. Вона пише: „Я росіянка, переїхала в Україну з Ростова на Дону... я полюбила українську мову, українські пісні, яких немає кращих у світі... люблю гумор і читаю „Перець", українські газети, літературу і українських класиків..." Вона бажає, щоби її діти.. „досконало вивчили українську мову, а тут немає тої можливости, бо всюди звучить російська мова, навіть в дитячому садку...". „Ніхто ще не збіднів... — пише вона далі — від того, що знає багато... навпаки бідний той, що себе і своїх дітей свідомо 'обкрадає' від знання і рідної мови. Пишаюся тим, що сім'я моя до таких не належить".

Ці промовисті слова росіянки стосуються також і до деяких батьків українців тут в Америці і Канаді, які обкрадають своїх дітей, збіднюють їх знання, нехтуючи рідною мовою.

М. Череватко з Черкаської области пише, що братство народів — „немислиме без глибокої любові до рідного народу, знання його історії, культури і особливо мови..." „боляче, що наша рідна мова виходить з ужитку, ми самі тому винні... назви вулиць, вивіски з назвами підприємств організацій, передачі радіо і телебачення переважно російською мовою. Рідко почуєш виступ керівника малого, чи великого, українською мовою... Одержав листа від внука, пише російською мовою, на моє питання чому, пояснив, що йому так легше... Якими ж вони будуть наші внуки? Батьки українці, а дітям важко писати рідною мовою... 'з кого ж ростимуть майбутні Шевченки, Нечуї Левицькі, Франки, Майбороди і другі??!.." А далі каже ..„якось я пішов в табір для корів у нашому колгоспі і там всі написи російською мовою... запитав у доярки...чи багато в колгоспі росіян, вона тільки здвигнула плечима... взагалі їх нема, то чому скрізь написи російською мовою?!.. Дядьку!, а хто його знає?... от повісили, аби висіло.. Усе в цій відповіді... ось куди докотили дійсність доморослі і інтернаціоналісти..." („Наше слово", Варшава) ч. 26.

Хоча ці листи і турботи громадянства про рідну мову не дають конкретних результатів, партійні керівники і уряд української республіки видно ще „не готові" зайнятися мовними проблемами, то все таки факт такого широкого заінтересування і відгомону громадянства — явище позитивне. Листи в пресі пробуджують байдужих і незрячих, народ починає думати, говорити, набирає сміливости, висловлює свої думки і погляди в розмовах і пресі, а це псує нерви і не дає спокою партійним русофобам на чолі зі Щербицьким.

Ці листи — це доказ, що любов до рідної мови живе в українському народі, він домагається її законного привернення для всіх жителів в Україні.

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

ЧИ ДЕКЛЯРАЦІЯ ЩЕ ОДНОГО НЕВТРАЛІТЕТУ?

Таке питання ставить недавне повідомлення у пресі про розв'язання українського комітету для вибору президентом віцепрезидента Джорджа Буша.

Якщо б за цим повідомленням слідував заклик голосувати за його противником, то це була б логічна й оправдана реакція на безпрецедентну, неоправдану, а то й образливу, що й казати, невдячну поведінку того, кому комітет помагав морально й матеріяльно.

Та так воно не сталося. Комітет не відкликав своєї піддержки для одного кандидата й не заохотив виборців до голосування за кандидатом другим. А в політиці, як у любові: на милування немає силування.

У висліді консеквенція ясна: не голосувати ні за одним, ні другим. А коли так, то від кого нам ждати допомоги, або бодай співчуття для наших громадських і національних потреб у наступні чотири роки? Хіба не продовжувати нам цей невтралітет і після виборів?

В нашій невеселій історії ми мали випадки „невтралітету" в Україні з відомими наслідками. А оце маємо чи не перший поза її межами. Чи не варто від нього відмовитися завчасу обравши шлях активізму?

Ярослав Пядох

Ню Йорк, Н. Й.

ПРО ЦІЛІ ІМПРЕЗ

Вертаючися з жовтневої імпрези у Вашінґтоні з нагоди святкування 1000-ліття Християнства в Україні пригадалася мені подібна імпреза, яка відбулася там з нагоди вшанування жертв Великого голоду. Обі імпрези мали подібний характер, кількість учасників і відгук, який вони знайшли в столичній пресі й інших засобах інформації, і це мене спонукало поділитися своїми враженнями.

Будучи обзнайомлений з реальностями нашого громадського життя, я свідомий того, яка мала горстка людей займалася організацією цієї імпрези. Я також і тим разом подивляв ентузіязм, посвяту і жертвенність тих людей, які рік за роком тяжко працюють і в добрій вірі стараються зробити все якнайкраще. Їм належить висловити вдячність і подяку.

Брак загального зацікавлення нашими громадськими справами, про які так обширно й цікаво писав д-р Богдан Цимбалістий на сторінках „Свободи", створив ситуацію, що ця сама мала група людей сповняє всі функції, так би мовити, і мусять бути експертами у всіх ділянках.

Не будучи експертом у влаштуванні подібних імпрез, я тільки обмежуся до загальних завваг і кину деякі думки під увагу. В нашому громадському житті ми призвичаєні, що це все „добровільці". До певної міри воно так і є, але коли ці імпрези набирають більших розмірів, наприклад, 20,000 учасників і їх кошти доходять до семициферних сум, тоді ці імпрези треба трактувати в іншій площині. Нема найменшого сумніву, що їх переводити без професійного персоналу — це запорука моральної, матеріяльної катастрофи. У плянуванні подібних імпрез треба собі в першу чергу чітко скристалізувати ціль такої імпрези. В наших американських обставинах в першу чергу сказати чи це внутрішня імпреза, призначена для виховання нашої молоді, піднесення моралі, усвідомлення збірки фондів тощо, чи призначена вона для зовнішнього світу, американських політичних середовищ, уряду, преси, телевізії тощо. На жаль, як воно може виглядати неекономічно, але задовольнити ці обі потреби рівночасно не можна. Якщо це внутрішня імпреза, не треба їхати до Вашінґтону, її можна відбути в місцях нашого скупчення, в скромніших маштабах, багато економічніше. Якщо це імпреза призначена для зовнішнього світу, така як відбулася в Вашінґтоні, то в першу чергу її треба переводити в зрозумілій мові для запрошених гостей, політиків, членів уряду, преси, радіо тощо. Як ми можемо сподіватися, що хтось буде годинами висиджувати (ми любимо довгі промови, не так учасники, як промовці), не розуміючи ні слова; що мають там робити кореспонденти, які не розуміють ні слова, що може робити телевізія, яка не знає, що діється?

Ми з заздрістю дивилися на демонстрацію хворих на АІДС в сусідстві, де може було менше людей, але повно преси, телевізії, і видно було прецизну організацію. Результат: АІДС демонстрація була цілий вечір на телевізії, недільні газети переповнені репортажами. Про нашу імпрезу було декілька секунд на одній з телевізійних станцій — „українці домагаються свободи релігії" і ані одного слова в недільній пресі. Не приписуймо всієї вини тільки нашим „приятелям", радше подумаймо про наші недотягнення.

Андрій Пащук

Ню Йорк, Н. Й.

БАЗУЮЧИСЬ НА РІЗНОРІДНИХ опитах, засоби масової інформації подали до відома, що демократичний кандидат на президента губернатор Майкл Дукакіс втрачає ґрунт під ногами і в цих останніх передвиборчих тижнях він всіма зусиллями старається повернути свою виборчу кампанію на кращий шлях. Вміжчасі провідники стейтових демократичних партій стараються знайти причини такого, як самі твердять, неуспіху.

Роман Барановський

ЧИ ДІЙСНО ПОТРІБНА ТІЛЬКИ ОДНА ЦЕНТРАЛЯ?

Я вповні свідомий, що ставити таке непопулярне питання сьогодні, це значить наразитися на різні дуже неприхильні, а то й ворожі коментарі. Тому на вступі заявляю, що я завжди був, є і буду прихильником одної сильної, об'єднаної центральної репрезентації українців в ЗСА, якщо ця установа буде сперта на тривких основах щирости, справедливости, взаємній толеранції, пошануванні один одного, де добро загалу буде поставлене на першому місці, а клич старинних римлян „салюс populi супрема лекс ест" (добробут народу є найвищим правом) буде імперативом.

Думаю, що за такою концепцією і створенням такої громадської установи на вище наведених засадах, будуть усі ті, що думають по-державницькому.

Чому ж тоді я все таки поставив таке питання в заголовку цієї статті? Відповідаю: тому, що сумний досвід в минулому і теперішньому із безуспішними спробами і заходами впродовж восьми років поправити ситуацію в громаді і створити одну централю в ЗСА, доказав, що не має ніякого запевнення, що така нова централя буде відповідати всім тим вимогам, про які мова вгорі.

Із доволі скупих вісток в пресі знаємо, що переговори між представниками УККА, УАКРади і Конференції Безсторонніх Організацій, які мимо всього все ще продовжуються, застрягли на мертвій точці. Це тому, що УАКРада для добра справи у міжчасі пішла на далекойдучі компроміси, а УККА не тільки, що в нічому не поступився, але ще й висунув ряд нових вимог, на які УАКРада, маючи відповідальність перед своїм численним членством і крайовими організаціями, що входять у її склад, не може погодитися, бо це не був би ще один компроміс більше, але капітуляція. Вимагати, як це зробили представники УККА, щоб Ігнат Білинський був почесним президентом нової установи з правом голосу, щоб було двох екзекутивних віцепрезидентів, на пів каденції кожний, тобто два роки, та щоб до Крайової Ради допустити 15,12, чи врешті тільки 9, бо поступилися, представників від ділів УККА, чи це не найкращий доказ, що УККА хоче не об'єднання, але приєднання і створення одної централі, але такої, у якій мав би УККА перевагу.

І саме тому насувається логічне питання чи варто далі витрачати дорогий час на розмови, що не дають ніякої ґарантії успішного завершення.

Про повернення, як цього хоче УККА, до попереднього стану в минулому, що саме довів до поділу в громаді і створення другої централі, не може бути мови. Це хіба ясно кожному, хто об'єктивно розглядає ситуацію.

Деякі кола в громаді добачують в існуванні двох централь велику трагедію і думають, що створення одної централі за всяку ціну розв'яже проблему і буде спасенням нашої громади. Такі міркування емоційні і хибні, без усвідомлення, що саме механічне поєднання без уведення в життя правопорядку і демократичних принципів, в нічому ситуації на краще не змінить.

Не забуваймо, що тут йдеться про поєднання двох таборів із зовсім протилежними світоглядами. З одного боку середовище плюралізму із демократичними переконаннями, зрізничковане громадянство, якому чужі і неприємливі всякі прояви тоталітаризму, а з другого боку середовище монопартійне, по суті антидемократичне, яке не знає компромісів і не поступається, хіба тільки перед сильнішим противником і то хвилево, щоб негайно змінити курс, як тільки заіснують більш сприємливі обставини.

Трагедія зовсім не в існуванні двох централь, як може дехто думає, але в тому, що з вини одної централі не було досі співпраці між ними в координуванні спільних дій і акцій, головно у виступах назовні, з великою шкодою для нашої справи.

Кількалітня практика виявила понад усякий сумнів, що обі централі можуть зовсім добре існувати побіч себе і навіть змагатися за кращі осяги своєї праці при передумові, що будуть збережені засади „фер плей", чесного змагу що є запорукою успіху. Одна централя репрезентує один сектор громади, а друга другий сектор, подібно, як це маємо в країні нашого поселення, де існують дві політичні партії, демократична і республіканська, що змагаються за примат, але шанують свій вибраний уряд, чого не має у нас, маючи на увазі нашу надбудову СКВУ.

Тому, що всякі рішення представників в переговорах мусять бути ратифіковані на конґресах обох централь, продовжування тих переговорів між представниками УККА і УАКРади були раціональні і виправдані, але перед конґресом УККА. На жаль, УККА не пішов на компроміс і не міг ратифікувати рішень, бо таких не було, на своєму останньому конґресі. Проґавлено нагоду для наладнання конфлікту, бо компроміс УККА і ратифікування рішень, промостив би шлях до остаточного закінчення довгих розмов і скликання конґресу УАКРади раніше, ніж цього вимагає статут УАКР (щойно 1989 рік) для ратифікування. Чекати тепер чотири роки на нагоду ратифікувати евентуальні рішення в переговорах для створення одної централі, це неповажна справа, що скидається радше на кепський жарт. Тому не обдурюймо себе, працюймо у двох централях, але солідарно для добра

(Закінчення на стор. 4)

С·Ф·У·Ж·О

Радомир Біляш

ЗБЕРЕЖЕННЯ ПАМ'ЯТОК УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО МИСТЕЦТВА

II.

Для багатьох людей — на Україні і поза Україною — вищеподані думки є занадто пуристичні. Для цих людей є досить мати десь в своєму оточенню речі чи деталі, які нагадують українську культуру. Часом естетичний вигляд (а не майстерність виробу) тих речей їм важливе, бо інакше вони стидаються показати їх неукраїнцями, щоб не думали, що українці — це якесь примітивне плем'я. Не раз ті речі, які вони вважають українськими не мають нічого спільного з культурою українських земель будь-якої епохи; часом — це висліди перетворення української культури на еміграції. Також існують випадки, коли люди носять, латають, підробляють під теперішній смак, і взагалі легковажно зловживають речами переданими від своїх дідів чи прадідів, не знаючи, що це можуть бути унікальні дорогоцінності гідні включення у якусь музейну колекцію. З другого боку, є люди які розпродують свою особисту спадщину за підвищені ціни, і тим способом творять штучний спекуляційний ринок. Інші люди користають зі сучасної моди і збирають давню, т. зв. „традиційну", українську матеріяльну культуру і розвозять його в діяспорі, щоб використати любителів народного мистецтва.

Такі приклади свідчать про брак джерельного знання і про малосвідомість багатьох людей українського походження про українське народне мистецтво. Ще недавно українська культура передавалася усно із покоління у покоління. Тепер, можна казати, що ми стали **книжковою чи підручниковою культурою, тому що ми більше і більше** вивчаємо особливості нашої культури з книжок. Але виключно вживати одну методу окремо від другої, щоб вивчати будь-яку частину народної культури неможливо. Правда, усні перекази нам передають і часто спрощують містерії культури, але треба пам'ятати, що такі перекази часто віддзеркалюють обмеженність життєвих переживань передавача. Спроби трохи глибше аналізувати чи розпитувати такі джерела викликає такі відповіді як: „А я тобі того не скажу", або тільки: „Ну, бо так було!". З другого боку, зміст письмових джерел не міг би існувати якби хтось колись його не переказав. Коли усні джерела дають нам унікальні описи нашої культури, письмові джерела частіше їх з'єднують разом з фактом історії й творять обізнаність околичних чи районних варіянтів і типовостей нашої культури. Не легко перебачити всі впливи чи включати всі особливості в таких аналізах, і тому знана нам реакція до них часто є: „Та, що вони знають! В нашому селі ніколи такого не було. То певно щось російське (польське) румунське, але то не наше!"

Велику ролю у вивченні матеріяльної культури українців сьогодні відіграють науковці Академії Наук Української Совєтської Республіки, головно при Інституті мистецтвознавства, фолкльору, та етнографії. Із праць Інституту, які переважно виходять обмеженим тиражем з видавництва „Наукової думки" у Києві, або друкуються в науковім журналі Інституту п. з. „Народна творчість та етнографія", можна дечого довідатися про збирацьку працю на Україні до теперішнього часу. Ще з початку цього століття, наприклад, етнографи-науковці і музейники пізнали потребу загально описати і збирати етнографічні об'єкти на Україні й аналізувати їх в світовій перспективі. Подібну працю ввели одиниці як Володимир Шухевич, які присвятили велику частину свого життя вивченням особливостей поодиноких племен українського народу.

Після Другої світової війни, совєтські вчені знову взялися до організованої аналізи української етнографії. Після ряду польових експедицій, оглядин музейних колекцій, і перевірки наукової праці останнього століття, науковці при Академії Наук зробили певні висновки про потребу і можливість успішного вивчення української **етнографії. Ці висновки** ще і сьогодні лишаються основни**ми критеріями** для етнографічних дослідів і музейних вистав, і повинні мати подібне значення для дослідів української етнографії у діяспорі. Можна їх коротко описати так:

1. Районні відмінності в українській етнографії можна головно пояснити різноманітністю української топографії та клімату.

2. Перехідні обставини історичних подій на українських землях створили певні народні взаємозв'язки та культурно-побутові взаємовпливи.

Сьогодні, вивчення української матеріяльної культури виконується порівняльно-емпіричним способом у рамках зональної схеми українських земель. Вживаючи картографічні засоби, дослідники окреслюють районні варіянти особливих прикмет матеріяльної культури на зональних картах. Висліди їхньої праці підтримують більшість районних типізацій, котрі вживаються напротязі цього століття.

Наукове дослідження українського народного мистецтва в діяспорі відстає. Поселившись в заточеннях різного роду клімату, топографії, та історії, українські громади на поселеннях уже давно розвивали окремі характери і мають окремі історії. Без сумніву, ця різноманітність впливала на їхнє збереження і розвиток українського народного мистецтва. Не можна сподіватися, наприклад, що матеріяльна культура еміґрантів-селян, які поселилися десь в західній Канаді розвивалася в таких самих напрямках, як розвивалася матеріяльна культура їхніх односельчан, які поселилися у Бразилії.

Але, чомусь дотепер ми не звертаємо досить уваги на історію розвитку українського поселення. Тут існує велика потреба скріпити зв'язки поміж українськими музеями світу, і обмінюватися знаннями, успіхами і дослідами. Ідеально було б, наприклад, якби установи представлені на цьому Конгресі присвятили б більше свого часу для вивчення народного мистецтва українців на науковому рівні однією спільною програмою, не тільки загально, але також з перспективи країни їхнього поселення. Інакше, якщо ми не зможемо опрацювати це питання спільною програмою, то далі будемо розвивати п'ятдесят різних видів українського народного мистецтва, які незадовго не будуть мати багато спільного між собою.

Семінар хорових диригентів

Цього літа від 13-го до 28-го серпня відбувся в Едмонтоні успішний XIII-ий з черги семінар хорових диригентів. Семінар організований Українським Музичним Товариством Альберти. В ньому взяло участь 12 представників з Чикаго, Вашінгтону, Торонто, Сент Катарінс, Сент Альберт, Едмонтону.

Сам факт, що кожного року з'їжджаються на семінар диригенти чи адепти диригентського мистецтва, щоб підвищити свій рівень диригентського знання та доповнити свій хоровий репертуар новими творами, вказує на те, яке важливе для них є хорове диригентське мистецтво і з якою любов'ю і зрозумінням ставляться вони до цього фаху. Тут варто процитувати композитора С. Людкевича, який у своїй рецензії про ювілейний концерт хору „Боян" у Тернополі писав: „Хорове мистецтво не дається так легко взяти в руки прихапцем, а домагається інтенсивного систематичного і до того доцільного та фахового школення".

Цьогорічна програма навчання включала такі теми: 1. Диригування: індивідуальні та групові заняття; лекційні заняття: елементи виразності, проблеми стилю і хорове виконавство. 2. Вокальні принципи хорового співу. 3. Керування церковним хором: будова Літургії та спосіб її виконання. 4. Хорознавство. 5. Українська хорова музика: циклічні форми в українській музиці та зразки духовної і церковної музики. 6. Робота диригента над партитурою: теоретично - виконавський аналіз, основні музичні форми української хорової літератури, термінологія. 7. Лекції з естетики та мистецтва: „Що таке мистецтво", „Виникнення і розвиток естетичної думки", „Категорії естетики", „Мистецтво як прояв краси", „Критерії музичного мистецтва", „Звязок науки і мистецтва". 8. Прийняття християнства та виникнення і розвиток церковних співаків та хорів на Україні. Дві останні теми були розділені на 8 лекцій та відкриті для загальної публіки.

Учасники семінару — диригенти мали нагоду практично працювати з хором, який був доповнений хористами з різних едмонтонських хорів. Цим хористам належиться призняння і подяка, які не щадили часу і труду, кожного дня приходили на співанки і тим дуже багато причинилися до успішного проведення семінару.

Твори, над якими працювали семінаристи: „Нехай сповниться", муз. Зеновія Лавришина, диригували: Ірина Шурко (Сант Катарінс), Юрій Кулій (Вашінгтон), „Слава Єдинородний", муз. Миколи Дилецького, — диригувала Надія Корд (Торонто), „Піють півні", муз. Миколи Леонтовича, диригувала Сильвія Марчак (Едмонтон), „Котилася зірка", муз. М. Леонтовича, диригувала Ксена Мариняк (Торонто), „Хиляються ворота", муз. Мирослава Скорика; „Чумацькі фрески" — фолк-опера, муз. Ігоря Поклада, диригувала Марія Дитиняк (Едмонтон).

Цього року вперше деякі диригенти мали нагоду працювати над творами великої форми з двома піяністами на двох фортепіянах, вислідом цього на заключному етапі семінару, вечорі диригентів, крім вищезгаданих творів, були виконані теж уривки з опер: „Тарас Шевченко" Георгія Майбороти, диригувала Єлисавета Андерсон (Ст. Альберт), „Назар Стодоля" Костя Данькевича („Вечорниці"), диригувала Орися Олійник, „Тарас Бульба" М. Лисенка (III дія „Січ"), диригувала Ірина Шмігельська (Едмонтон).

Викладачами цьогорічного семінару були: маестро Володимир Колесник (відповідальний за програму навчання), Марія Дитиняк, Ірина Шмігельська, Єлисавета Андерсон. Піяністами були; Ірина Тарнавська, Ненсі Міліонс, Грент Гирст (всі троє з Едмонтону) та Надія Савин (Чикаго).

Рік 1988 проходив в українській громаді під знаком святкувань 1000-ліття Хрищення України. Кожна громада, парафія, відзначили це велике свято ювілейними Літургіями, концертами. Відбулися теж святкування в ширшому маштабі в Римі, в Бавнд Бруку, Гамільтоні (Канада). Під час усіх цих святкувань відправлялися Літургії, релігійні Богослужби та величаві концерти. Скрізь українська музика була невід'ємною частиною святкувань. У всіх цих святкуваннях диригенти зі своїми хорами приложили неймовірно багато праці для підготови вивчення творів наших клясиків та сучасних композиторів. З великою увагою та приємністю наше музичне товариство слідкує в пресі за звітуванням про ці святкування і кожночасно зустрічаємо знайомі імена диригентів, які свого часу були учасниками семінарів хорових диригентів.

Українське Музичне Товариство Альберти складає подяку урядові Альберти Фундації ім. Тараса Шевченка, Братству св. Івана в Едмонтоні за їхню постійну фінансову допомогу семінарам хорових диригентів. Це вказує на їхнє велике розуміння корисної праці семінарів та підтримує диригентів у їхній творчій діяльності.

Наступний семінар хорових диригентів відбудеться 12—27-го серпня 1989 року в приміщенні Інституту св. Івана. Зацікавлених прошу звертатися на адресу: Ukrainian Choral Conductors Seminar, 11728-97 Street, Edmonton, Alberta, T5G 2Y1 Canada.

Марія Дитиняк

Слова, що їх не всюди можна почути

Від 19-го до 23-го вересня ц.р. в м. Стамбулі, Туреччина, відбувся Міжнародний науковий конгрес Стамбульського університету, присвячений 50-річчю з дня смерти видатного державного й політичного діяча Туреччини Мустафи Кемаля Ататюрка (помер 10-го листопада 1938 року).

У праці конгресу взяли участь численні представники різних країн світу, в тому числі і два офіційно запрошені українці, професори Ярослав Рядницький і Володимир Жила. Представників совєтської України, як це часто буває, на конгресі не було. Згідно з запрошенням, теми доповідей з коротким резюме зголошено перед 31-им травня. Українські представники присвятили свої праці історичній тематиці. Проф. Я. Рудницький підготував доповідь „Тюрксько-ісламський вибір Київського князя Володимира Великого (з приводу Тисячоліття, 988-1988)". Проф. В. Жила виступив з доповіддю „Гетьман Іван Мазепа під турецькою опікою: історія й оцінка". В ході підготови до конґресу було висунуто ще третю українську тему — „Мустафа Кемаль Ататюрк у спогадах Олександра Лотоцького, українського посла УНР у Туреччині". Однак цю тему за браком кваліфікованого доповідача не включено у програму.

Конгрес, на якому зібралося близько 500 учасників, був зразково зорганізований. Учасників уже з неділі, 18-го вересня, приміщено в модерних мотелях недалеко летовища. Там оплачено їм перебування включно з харчуванням. Зв'язок між університетом, в якому проходив конгрес, і мотелями відбувався за допомогою автобусів, якими вранці й пізно ввечері привозили учасників. Програма конґресу складалася з чотирьох основних секцій: турецька мова, турецька література, турецька історія (тут перша сесія була повністю присвячена Ататюркові), турецьке мистецтво та історія медицини. Українські доповіді включено в секцію турецької історії і вони відбулися 21-го вересня. Душею технічно-організаційних справ конґресу був доцент д-р Осман Ф. Серткая.

Конґрес відкрив о годині 11-ій 19-го вересня у великій університетській авдиторії проф. Алі Альпарслян, директор центру турецьких наукових ресурсів. Згодом проходили привіти від публічних і наукових турецьких і закордонних установ. Кінцеве слово сказав генеральний секретар конґресу вищезгаданий доцент д-р О. Серткая.

Українські доповіді читано в присутності близько 75 слухачів. Головою цієї сесії була проф. Ґільчін Чандарліолу. Першого запрошено до слова проф. Я. Рудницького, який говорив на тему тюркськo-ісламського вибору князя Володимира Великого. Тема, зв'язана з нашим славетним Тисячоліттям. На підставі добре зібраного з літописів багатого матеріялу, доповідач дав вичерпний огляд мусулманських заходів Камських болгар у справі навернення Київської Руси на мусулманство. Тут же Я. Рудницький зобразив реакцію Володимира Великого на ці заходи (наприклад висланння послів до Болгарії) з метою прослідження справи й винесення рішення у формі остаточного відкинення цього вибору для князя й Київської Руси. Згодом проф. Я. Рудницький широко проаналізував концепцію проф. Омеляна Пріцака, який твердить, що, мовляв, Володимир Великий перед своїм приїздом з Новгорода до Києва був мусулманином-ісламцем, у Києві прийшло до його навернення на віру поганську, а тільки опісля він став християнином. Вважаючи такі релігійні переходи Володимира Великого за об'єктивно неймовірні й психологічно не вмотивовані, доповідач відкинув концепцію гарвардського тюрколога. Тим більше, що ніякі історичні джерела — ні українські, ні слов'янські, ні неслов'янські — не засвідчують можливости бусурманства Володимира Великого. В дискусії підтримано становище проф. Рудницького. Тут, до речі, ніхто не заперечив постійного посилання доповідача на Русь-Україну, як також ніхто не вживав терміну „Russia".

Наступним доповідачем був проф. В. Жила. Його тема торкалася часів козацьких, а саме, трагічних днів у житті гетьмана Івана Мазепи після полтавської поразки 1709 року. Як відомо, шведський король Карло XII і його український союзник після бою під Полтавою перейшли на турецьку територію. Тут зараз же прийшло до унікального випадку в анналах міжнародної дипломатії, а саме, до рішучої вимоги з боку російського царя Петра I про видачу Мазепи в його руки. Тодішні російські дипломатичні заходи опиралися на турецько-російський договір з 1700 р., на підставі якого договірні сторони зобов'язувалися взаємно видавати втікачів і злочинців. Якраз і тут турецька дипломатія вив'язалася якнайкраще з дуже трудного й, здавалося б, безвихідного становища. Очаківський Паша зумів врятувати життя Мазепі, який, таким чином, уник жорстоких мук, що їх заподіяв би йому Перто I, коли б його турки передали. Треба справді високо оцінити дипломатичну виробленість і вміння турецьких дипломатів розумно використати статті договору з 1700 р., щоб не довести до війни поміж Туриччиною і Росією та в той же час забезпечили азиль для шведського короля і його союзника гетьмана Івана Мазепи.

Проф. В. Жила похвально оцінив турецькі дипломатичні заходи й закінчив свою доповідь такими словами: „Ми, українці, розглядаємо турецьке рішення з-перед 280 років як високогуманний акт. Хоча ми свідомі, що Мазепа помер всього кілька місяців після своєї втечі до Туреччини, але в цьому випадку це не має значення. Знову фактор який тут ми назвали турецьким 'дипломатичним рицарством', привів не лише до збереження життя Мазепи, він врятував улюблений символ свободи поневоленого народу.

Доповідь В. Жили викликала ентузіястичні оплески присутніх, які згодом підходили й поздоровляли доповідача з успіхом. На окрему увагу заслуговує реакція д-ра Мегмета Сарая, дорадника президента турецької республіки Північного Кипру, який порадив проф. В. Жилі зробити його доповідь досяжною широкій турецькій публіці в турецькому перекладі.

У ході дискусії та приватних розмов виявилося, що інтелектуальні кола Туреччини слабо обізнані з шляхетними актами своєї дипломатії, а ще менше з українською визвольною справою в цілому.

Загальне враження, що винесли українські доповідачі з конгресу, — наскрізь позитивне, тим більше, коли його порівняти з подібними европейськими чи американськими конґресами. Плюсом конгресу були також зустрічі учасників за чаєм і солодким, що проходили двічі під час дня (вранці й пізно після обіду). Там продовжувалися дискусії, незакінчені на нарадах, як також встановлювалися знайомства, тощо. Ще кращі можливості для обміну думками, поглядами та інформацією давали вечері, коктейльні прийняття, що їх влаштували для учасників ректор університету, голова Стамбулу, Міністерство туризму й культури тощо.

Влаштовано для учасників конгресу також чудовий концерт турецької клясичної музики у виконанні Стамбульської музичної асоціяції. Музика турецька сумовита й викликала у нас глибокі душевні переживання. У ній помітні народні мелодії та елементи італійських і французьких впливів.

З нагоди конгресу професори Я. Рудницький і В. Жила не забули також відвідати університетську бібліотеку. Там подаровано від УММАН дві цінні книжки: Anthroponymy of St. Sophia Graffiti in Kiev" Т. Зальцберга й Я. Рудницького, видання УММАН (1989) та „Ukrainian Linguistics in Exile: a Bibliographic Survey, 1918-1988" Я. Рудницького, видання Української мовної асоціяції (1989).

На окрему увагу участи українських доповідачів у конгресі заслуговує іменування двоє турецьких вчених науковими співробітниками УММАН: д-ра Ібрагіма Артука й пані Джевріє Артук. Ці наукові дослідники стали першими турецькими членами УММАН і напевно єдиними членами українських наукових установ у діяспорі.

В цілому конгрес був своєрідним оглядом творчих досягнень знавців Туреччини, в тому числі й доброю спробою хоча б тоненькою ниткою нав'язати знайомство з Україною.

В. О.

З НІКОСІЇ НА КИПРІ кореспонденти інформують, що Іран категорично відмовився від розмов з Іраком на тему полонених, а спікер палати парляменту Гашемі Рафсанджані заявив, що під теперішню пору не може бути й мови про якусь виміну полоненими. „Ми готові перевести виміну полонених через ООН, виконуючи тим самим резолюцію Ради Безпеки тієї міжнародної організації, але з представниками Іраку говорити про ці справи не будемо", — заявив Рафсанджані.

У глибокому смутку повідомляємо,
що у суботу, 22-го жовтня 1988 р. після важкої хвороби
відійшов у Вічність
наш Найдорожчий

МУЖ, ТАТО І ДІДО

бл. п.

ВАСИЛЬ ІВАНОЧКО

нар. 1-го січня 1917 р. в селі Ямниці біля Станиславова, Зах. Україна.

ПАНАХИДА — у вівторок, 25-го жовтня, о год. 7 30 веч. в похоронному заведенні Литвин і Литвин, 1600 Stuyvesant Ave., Union, N.J.

ПОХОРОН — в середу, 26-го жовтня 1988 р. о год. 9 30 ранку в українській католицькій церкві св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н. Дж., а опісля на українськім православнім цвинтарі св. Андрія Первозванного в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Горем прибиті:
дружина — СТЕФАНІЯ
сини:
СЛАВКО з дружиною ПІНДОЮ і синами ДАМ'ЯНОМ І ДЖЕСІ
МИХАЙЛО з дружиною МАРІЄЮ і доньками ХРИСТИНКОЮ і ДАНУСЕЮ
СТЕФАН з дружиною РУТОЮ і сином СТЕФАНКОМ
донька — МАРІЙКА ҐАНЗ з чоловіком КРИСТОФЕРОМ і донькою МЕЛАСЕЮ
та ближча і дальша Родина в Америці і на Україні

У безмежному смутку повідомляємо Родину, Приятелів і Знайомих, що в суботу, 22-го жовтня 1988 року з Волі Всевишнього відійшла у Вічність

наша Найдорожча і Невіджалувана СЕСТРА І ТЕТА

св. п. мґр права і політичних наук

РОМАНА ГЛАДКА

В середу, 26-го жовтня 1988 р. о год. 7:30 веч. відправиться ПАРАСТАС у похоронному заведенні Литвин і Литвин, 1600 Stuyvesant Avenue, Union, N.J.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ у четвер, 27. жовтня 1988 р. о год. 9:30 ранком розпічнуться СВЯТОЮ ЛІТУРГІЄЮ в церкві св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н. Дж., а опісля на український православний цвинтар св. Андрія Первозванного в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Прибиті важким горем:
сестра — ІРЕНА
брати —
ОРЕСТ з дружиною МАРІЄЮ
ЯРО
ВОЛОДИМИР з дружиною ЛІДІЄЮ
братанич і похресник — АДРІЯН з Родиною

Нехай Господь дасть Тобі велику радість у царстві своєму.

Братство кол. Вояків 1-ої Української Дивізії УНА
ділиться сумною вісткою з українськими комбатантами та громадянством, що дня 21-го жовтня 1988 р. відійшов у Вічність

сл. п.

ВОЛОДИМИР ДУШИНСЬКИЙ

кол. вояк 1-ої УД УНА, учасник боїв під Бродами та Фельдбахом, заст. голови та довголітній член Крайової Управи Братства 1-ої УД УНА та член Головної Управи, довголітній представник Братства Охорони Воєнних Могил „Броди-Лев" в Німеччині й Европі, активний діяч української громади.

Похоронено Покійного дня 24-го жовтня ц. р. на цвинтарі „Вальд-Фрідгоф" в Мюнхені

ВШ. Дружині та Родині Покійного складаємо наші глибокі співчуття.

Головна та Крайові Управи Братства 1-ої УД УНА

Братство Охорони Воєнних Могил „Броди-Лев"
ділиться сумною вісткою з українською громадою, що дня 21-го жовтня 1988 р. відійшов у Вічність

сл. п.

ВОЛОДИМИР ДУШИНСЬКИЙ

представник Братства „Броди-Лев" на Европу, кол. вояк 1-ої УД УНА, учасник боїв під Бродами, активний член української громади, заст. голови Крайової Управи Братства кол. Вояків 1-ої УД УНА в Німеччині та член Головної Управи Братства.

ПОХОРОНИ відбулися в Мюнхені дня 24-го жовтня ц. р. на цвинтарі „Вальд Фрідгоф".

ВШ. Дружині та Родині Покійного складаємо наші співчуття.

Управа Братства „Броди-Лев"

Дня 5-го листопада 1988 р.
В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Дорогого
МУЖА, БАТЬКА, ДІДА І ПРАДІДА

бл. п.

ІВАНА ЧОРНОГО

будуть відправлені

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ

в суботу, 5-го листопада 1988 року
в парохіяльній церкві Пресвятої Трійці в Кергонксоні, Н. Й.
і в церкві св. Володимира в Ютиці, Н. Й. о год. 9-ій ранку.

Прошу Приятелів і Знайомих згадати Покійного в своїх молитвах.

Дружина СТЕФА з РОДИНОЮ

Пластова Станиця в Міннеаполіс і Ст. Пол
з сумом повідомляє пластове братство, що дня 16-го вересня 1988 р. відійшов на Вічну Ватру наш найкращий пластун сеніор і громадянин

св. п. інж.

ІВАН ВОЛОДИМИР ЯНОВИЧ

Опечаленій Родині висловлюємо глибоке співчуття.

Члени
Пластової Станиці і Пластприяту

Ділимося сумною вісткою з Приятелями і Знайомими, що з Волі Всевишнього, 8-го жовтня 1988 р. відійшов у Вічність на 88-му році життя наш Найдоржчий

ЧОЛОВІК, БАТЬКО, ДІДУСЬ І ПРАДІДУСЬ

бл. п. архипресвітер д-р

СЕРГІЙ ҐЕРУС

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ, які очолював митрополит Василій, відбулися 12-го і 13-го жовтня у катедрі Пресвятої Тройці у Вінніпезі, Канада. Тлінні Останки спочивають на православному цвинтарі Ґлен Іден.

В глибокому смутку:
дружина — добр. АННА
дочка — ІРАЇДА ҐЕРУС-ТАРНАВЕЦЬКА з чоловіком МИХАЙЛОМ
син — ОЛЕГ з дружиною ІВАНКОЮ
внуки —
МАРУСЯ ЗУРЕК з чоловіком КАЗИМИРОМ
НАТАЛКА БАЛЬКО з чоловіком ЮРКОМ
ГАЛЯ, АНДРІЙ І РОМАН ҐЕРУС
правнуки — МИХАЙЛИК І АНДРІЙКО ЗУРЕК
сестра — САША з родиною в Україні

Православні українці у Твин Ситіс відзначатимуть 1000-ліття

Початкові святкування цього святого ювілейного року відбулися ще на Зелені Свята, 29-го травня ц.р., коли по всіх українських церквах дзвони дзвонили цілих 16 хв. і 40 сек. тобто, 1000 разів. Служба Божа закінчилася, люди підходять до хреста, як раптом почувся звук дзвону. Мимоволі всі повернули голови догори — це ж та хвилина, що об'єднує усіх українців поза батьківщиною. Діти, молодь і старші віком ішли до дзвона з особливим почуттям взяти участь і сповістити про 1000-літній ювілей Хрищення українського народу у Дніпрових водах. У звуках дзвону відчувалось щось велике, містерійне, що відлунням летить в Україну до наших рідних. Дзвони дзвонили у православних церквах: у Ст. Пол свв. Володимира й Ольги, в Міннеаполісі св. Михаїла, св. Юрія і в католицькій церкві св. Константина. Телевізійна станція ч. 5 показала церкву св. Юрія й інтерв'ю з о. Кудановичем.

Продовження святкувань було теж 5-го червня у грецькій православній церкві св. Марії, спільною Вечірнею та похідною виставкою ікон. Виставка була під зарядженням знаного фільмового продуцента диякона Є. Новицького. Вечірню служили: о. митр. прот. М. Куланович, о. прот. М. Метулинський, о. С. Репа, протд. Ю. Корсунь і диякон С. Новицький, співав об'єднаний хор, диригент К. Цареградська.

По Вечірні у парафіяльній залі присутні почули доповідь проф. історії Міннесотського університету Теофаноса Ставра на тему: „Ікона — витривалий символ". Диякон С. Новицький у своїй доповіді дуже чітко й змістовно підкреслив історичні й культурні різниці між українцями і росіянами, також дав пояснення до виставки українських ікон, яка була розміщена на одній стіні залі. Фундаторами цієї виставки ікон є родина Чопівських з Вашінгтону, тому Софія Чопівська спеціяльно приїхала до Твин Ситіс на ці святкування. Також була приготована кольорова брошурка — каталог з описом ікон, яку впорядкував мгр Олександер Воронин.

Виставку ікон було перенесено до центру міста Міннеаполісу, до галерії Лютеран Бродергуд, там вона була від 6-го до 10-го червня. Останній показ ікон у Твин Ситіс був у залі церкви св. Михаїла. На виставку були запрошені офіційні міські й стейтові представники.

У рамках ювілейних святкувань 31-го липня відбулося храмове свято церкви свв. Володимира й Ольги у Ст. Пол. Св. Літургію очолив Владика Антоній з участю духовенства й диноконства усіх трьох православних громад. В часі Служби Божої співав об'єднаний хор, диригент Марко Бринь. Після святкового обіду була мистецька програма.

У серпні вірні наших громад взяли чисельну участь в ювілейних святкуваннях у Гемілтоні, Канада.

Наступною подією було запрошення парафіянами української православної церкви Св. Духа з Торп, стейт Висконсин, щоб наша громада з Твин Ситіс спільно з ними у їх церковці відсвяткувала 1000-ліття Хрищення України. У суботу, 20-го серпня, духовенство трьох громад, диякон Новицький, об'єднаний хор і багато вірних автобусом і автами вирушили до Торп (150 миль). Треба сказати, що церкву Св. Духа заснували ще у 1923 р., в ній тепер третє, а то й четверте покоління, української мови уже не знає, але віра залишилася у їх серцях. До парафіян громади Св. Духа долучилися їх сусіди неукраїнці, щоб побачити відправу і своєю присутністю звеличити свято. По закінченні Служби Божої всі перейшли на могилки коло церкви і там біля хреста посвятили овочі. Товариською зустріччю і смачним обідом закінчився наш побут у Торп, Висконсин. Парафіяни церкви Св. Духа із вдячністю випроваджали своїх гостей, а наші прочани з приємним почуттям повернулися до Твин Ситіс.

Святий ювілейний Рік добігає до кінця, ще тут, то там, вірні стараються якомога гідно й велично його відсвяткувати концертами, масовими зустрічами, науковими відчитами і релігійними семінаріями. Наша громада у Твин Ситіс теж готовиться до величавого відзначення цієї небуденної події — 1000-літнього ювілею Хрищення України двома великим імпрезами. Перша імпреза — православний день розпочався релігійним семінарем 15-го жовтня у залі церкви св. Михаїла. Доповідь „Празник віри — діюче духовне життя" виголосив проф. колегії св. Андрія (Вінніпег, Канада) о. прот. д-р Степан Ярмусь. Присутнім був Архиєпископ Константин.

Неділя, 16-го жовтня, — Український православний день. Божественну Літургію очолив архиєпископ Константин у сослуженні місцевого духовенства, гостя з Канади о. прот. С. Ярмуся, диякон Новицький. Співав об'єднаний хор, диригент протд. Ю. Корсунь. По Службі Божій відбувся бенкет. Губернатор Міннесоти Руді Перпич 19-го вересня прийняв у себе делегацію і підписав проклямацію з нагоди 1000-ліття Хрищення Руси-України. Мистецькою програмою закінчився ювілей.

Друга кінцева імпреза — храмове свято церкви св. Михаїла, почнеться святочним концертом у суботу, 12-го листопада, в Ошанасі авдиторії Ст. Кетрин Коледжі. Концерт буде для загальної публіки, не тільки для української спільноти. З офіційних представників буде делегована губернатором Руді Перпичем його дочка, яка і відкриє концерт. Концерт даватиме чоловічий хор „Гуслі" і танцювальний ансамбль Вінніпегу, місцевий хор „Дніпро" і жіночий ансамбль „Євшан-зілля".

Неділя, 13-го, — Храмове свято св. Михаїла, якраз ним закінчимо відзначати перше 1000-ліття і вступатимемо у друге. Надзвичайним гостем на ювілеї буде страдник і мученик совєтських тюрем і концтаборів за Христову віру і свободу свого народу о. Василь Романюк. Божественну Літургію служитиме о. В. Романюк і все православне духовенство і дияконство у Твин Ситіс.

По закінченні Св. Літургії зформується похід-процесія від церкви св. Михаїла до берегів річки Міссісіпі (майже одна миля) і зупиниться у парку Бум Айленд. Процесія йтиме з хрестом, хоругвами, плякатами не до річки Дніпра, а до Дніпрової посестри — Міссісіпі у далекій від Дніпра Міннесоті. Тут у цьому парку на берегах Міссісіпі молитвою й освяченням води відзначимо 1000-літній ювілей Хрищення України. Для старших віком і немічних буде спеціяльний автобус. Обидві імпрези є багаті історично і різноманітні мистецько. На ці святкування є запрошені стейтові й міські гості, а також преса, радіо й телевізія. Просимо всіх: прийдіть численно, щоб спільними молитвами вдячности й прохання пересунути поріг у друге тисячоліття. Побачимося на ювілейних святкуваннях і на бенкеті з мистецькою програмою.

Орися Каркоць

Чи дійсно...

(Закінчення зі стор. 2)

нашої справи, яка нам усім дорога, і таким чином даймо поміч нашим рідним на батьківщині, які такої помочі потребують і якої від нас очікують. Поширюймо правду про Україну, про її визвольну боротьбу, придбаймо якнайбільше приятелів для нашої справи, збережімо нашу національну ідентичність, відбиваймо спільно атаки ворожих нам сил в діяспорі і тим виконаймо нашу місію амбасадорів української справи. Маємо стільки різних проблем, які чекають розв'язки. Тож присвятім більше уваги цим проблемам і не марнуймо часу на другорядні справи.

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

УСВТ „Ч. Січ" - Дж. А. „Кікерс" СК — 3:0

Юніон 16-го жовтня 1988 р. — Були це п'яті з черги першенські футбольні змагання нового сезону І-ої дивізії Ґарден Стейт Ліґи, в яких цим разом „Ч. Січ" перемогла минулорічного чемпіона-німецький клюб „Кікерс" вислідом 3:0. В цій зустрічі „Січовики" в більшості домінували в грі, залишалася „дрібниця" — реалізація цієї переваги. Оборонці німців уважно стежили за чоловим „снайпером" нашої дружини Андрієм Бакуном, якого щільно крили, завдяки чому зуміли вдержати вислід 0:0 до 40-ої хвилини. Саме в цьому часі Ігор Чижович з подачі Андрія Бакуна врешті здобув ведення 1:0. Після цього голя Чижович став у цій грі головною дійовою особою. В 60-ій хвилині він обіграв дох оборонців „Кікерс" і блискуче передав м'яч Андрієві Бакунові, який у свою чергу ефективним ґолем підніс вислід до 2:0. В дальшому хорі гри „Січовики" дещо „заспокоїлися", знизили темпо і цим заохотили суперників до чергових контратак. Завдяки енерґійній грі Дворського, Ромія і Куцини на обороні та воротаря Хамуляка, гості не добилися бажаного успіху. В кінцевій фазі цих змагань знову Чижович, заволодівши м'ячем з далекої віддалі, несподівано для оборонців гостей, післав його в сітку, понад голову воротаря, яким і устійнив вислід тієї зустрічі 3:0.

Після тієї перемоги „Ч. Січ" займає в показнику табелі четверте місце, після Ню Джерзі „Амерікенс", „Краковії" і Гавел „Кікерс".

Склад „Ч. Січі" в цих змаганнях: Хамуляк, Науменко, Ромійо, Дворський, Куцина, Брієнза, Торій, Д. Брієнза, А. Бакун, д-р В. Бакун, Сабрій, Чижович, Я. Твардовський, Джордано. Провідник і тренер Маріян Хамуляк.

Повідомлення адміністрації журналу „Наш Спорт"

Чергове, 25-те число журналу „Наш Спорт" вийде з друку в половині грудня ц.р. Повідомляється зацікавлених читачів, що це число єдиного українського спортового видання у вільному світі (виходить українською і англійською мовами) в основному буде присвячене Українській Спортовій Олімпіяді, будуть теж короткі інформації про світові (зимову і літню) Олімпіяди та участь у них спортовців з України. Це нове число „Нашого Спорту" буде єдиним українським виданням, в якому будуть задокументовані (в одному числі) основніші факти про Другу Українську Олімпіяду в ЗСА, ілюстровані історичними фотознімками. З огляду на великі кошти, журнал появляється в обмеженому накладі. Спортові осередки, що бажають набути відповідну кількість чисел журналу, можуть замовити його до 15-го листопада ц.р., висилаючи передплату в сумі 30 дол. за 10 примірників на адресу: „Our Sport" 680 Sanford Ave., Newark, N. J. 07106.

Успіхи і невдачі Р. Матківської

Продовжуються тенісові першенства юначок середніх шкіл Ню Джерзі, в яких, між іншими, бере участь Роксана Матківська, визначна змагунка УСВТ „Ч. Січ", учениця середньої школи міста Мільбирн. У неділю, 9-го жовтня, Роксана здобула перемогу в третій рунді стейтового чемпіонату з Доріян Гюз вислідом 7:5, 6:0.

В других змаганнях в цій же серії в четвертій рунді Роксана зазнала поразки з Сузан Тауб з району Дейтон 4:6, 5:7.

У понеділок, 10-го жовтня, Р. Матківська перемогла Сузанну Джастер з Вейн Веллей вислідом 6:0, 6:0. У вівторок у міжшкільному чемпіонаті Роксана перемогла Керолі Флядер з Вест Мілфорду — 8:0. В середу, 12-го жовтня, вдруге того тижня програла зустріч, цим разом із сильною тенісисткою Джоді Ін з Медісон 6:4, 2:6, 2:6.

У четвер, 13-го жовтня, Матківська перемогла в ІІ-ій рунді чемпіонату Північного Ню Джерзі в другій секції і другій групі, Пам Лювін з Гановер Парку, вислідом 6:0, 6:1.

Футбольна дружина Чижовича на другому місці

Згідно з оцінками футбольних тренерів середніх шкіл ЗСА, що їх опублікувала американська преса, найкращою футбольною дружиною тепер є Крістіян Брадерс в місті Сант Люїс. В поданій таблиці 20-ти чолових дружин середніх шкіл в ЗСА на другому місці є футбольна дружина середньої школи Коламбія з міста Мейплвуду, Н. Дж., тренером якої, як відомо, є Євген Чижович.

У цьогорічному шкільному сезоні ця дружина вже відбула понад десяток змагань, усі виграла і між найкращими 20-ти дружинами Ню Джерзі займає перше місце. У першій міжстейтовій зустрічі, що відбулася в суботу, 17-го жовтня ц.р., в місті Савт Орандж, Н. Дж., підопічні Чижовича впевнено перемогли чолову дружину з міста Редінґ, Пенсильвенія, високим вислідом 4:1. Між іншими, в складі тієї досі непереможної дружини дуже успішно змагається син Чижовича, Євген молодший, який в минулій Українській Спортовій Олімпіяді виступав вже в складі першої дружини „Ч. Січі", яка здобула золоту медалю. Перед приходом Чижовича на посаду учителя фізичного виховання до тієї школи там не було досить охочих футболістів для організації дружини.

Українські футболісти ввійшли до другої рунди розгривок за чашу Европи

У четвер, 5-го жовтня, в Харкові при участі 32,000 глядачів місцевий футбольний клюб „Металіст" переміг „Борац" з м. Баня-Лука, Югославія, вислідом 4:0, завдяки чому закваліфікувався до другої рунди розгривок за Европейську чашу. Першу зустріч в Югославії українські футболісти програли 0:2.

Склад дружини переможців: Сивуха, Колоколів, Романчук, Панчишин, Сусло, Іванов, Яловський, Аджоєв Радюченко, Якубовський, Тарасов, Баранів. Тренером дружини є Євген Лемешко.

О. Білявський змагається за чашу світу

Олександер Білявський зі Львова разом з чемпіоном світу з шахів Гаррі Каспаровим і югославським гросмайстром Предрагом Ніколічом стали лідерами третього етапу розграшу за шахову чашу світу в Рейк'явіку, здобувши досі по 1,5 точки. Дальші місця займають: Хятарсон, Ріблі, Спаський, Сакс, Нанн, Ельвест, Тімман, Юсупов, Спілмен, Таль, Петурссон, Андерссон, — усі по одній точці. Портіш, Корчной і Соколов — по 0.5.

(от)

Громадяни...

(Закінчення зі стор. 1)

давно описала газета „Комсомольская правда").

Тому закликаємо вас виступити на захист Івана Макара, чергової жертви сваволі, цього вимагає звичайна людськість і справедливість. Не можна допустити нового беззаконня. Не будьте байдужими спогдядачами злочину, адже у Львові, не лише свято фестивалю, а й підле знущання над людською гідністю. Якщо у вас є громадянська мужність, надайте широкої гласності всім беззаконням, які коять львівські власті.

Іван Макар не повинен бути засуджений! Свободу Іванові Макару!

Володимир Яворський"

З огляду на цілковиту відсутність складу злочину з боку І. Макара, багато львів'ян сподівалися, що до суду все таки не дійде. Однак прокуратура далі тримає свою брежнєвську лінію, випробовуючи народне терпіння.

Чому українці повинні голосувати за Буша і Квейла

У вівторок, 18-го жовтня ц.р., в Українському Народному Домі відбулися збори Американсько-Українського Республіканського Клюбу Великого Ню Йорку, який має за собою довголітню історію, і одноголосно вирішено відбути в п'ятницю, 4-го листопада ц.р., о год. 6-ій вечора в Українському Народному Домі в Ню Йорку громадське віче, на якому виступлять визначні промовці з Вашінгтону.

Американці українського походження беруть активну участь в американському політичному житті, а головно у виборах на президента З'єднаних Стейтів Америки. Цьогорічні вибори важні для українців, як членів Республіканської партії, бо демократична плятформа на конвенції в Атланті не відповідає українським поселенцям в ЗСА.

Українці в переважаючій більшості є ідеалістами. Вони цікавляться економічним ростом країни, як і її соціяльними реформами, але вони не ставлять їх на перше місце. Українці хотіли б бачити Америку найсильнішою державою світу, тому її мілітарна сила стоїть у них на першому місці. Вони слідкують за ходом закордонної політики, бо часто в змаганнях Америки за правопорядок у світі, заторкується і питання поневоленої батьківщини американців українського походження. Тому українці слідкують за плятформами обох партій і їх кандидат на президента ЗСА мусить переконати наших виборців, що він є активним антикомуністом і дбає про мілітарну силу країни і її економічний ріст. Українці привезли зі собою з України тверді й непохитні релігійні засади, дорожать християнською мораллю та горді на своє національне походження, а це дало їм можливість зберегти себе при своїй Церкві й своїй українській ідентичності.

У цьогорічних виборах зробити децизію за ким голосувати — вибір легкий. Ми повинні віддати свої голоси за Джорджа Буша, бо він буде продовжувати програму президента Рональда Регена, тобто буде продовжувати „економічну революцію Регена". Він є за дальший економічний ріст країни, мілітарної сили ЗСА, зниження відсоткової банкової стопи й податків та здержання інфляції. За республіканської Адміністрації ми маємо найнижчий рівень безробіття, як також, що є дуже важним, ця Адміністрація домагається повернення до школи молитви, що є конечним для християнського виховання дітей.

Початок „економічної революції Регена" став початком відступу світового комунізму на ідеологічних і географічних фронтах. За останніх вісім років республіканської Адміністрації не вдалося комуністам загарбати ані одного інча чужої землі. Комунізм програв у Ґренаді, програє в Нікараґуа і Анголі, відступає в Камбоджі й Афганістані. Війна Ірану з Іраком, під тиском американської закордонної політики — рішучости, перенеслася з поля бою на конференційний стіл. Диктатор Каляффі дістав від американців научку й це спонукало його припинити терористичні дії.

Демократична плятформа хоче зменшити оборонний бюджет ЗСА. Обіцяють великі полегші для гомосексуалістів, продуцентів порнографії, а суддям дозволяють інтерпретувати американську конституцію для своїх ліберальних вигод. За демократичним кандидатом піде мале число громадян і всі ті, що в 60-их роках плювали в обличчя поліціянтам, або палили американські прапори.

Як слушно сказати президент Реґен, як кандидат на президента ЗСА в 1980 році, він був демократом, але Демократична партія ЗСА пішла так далеко на ліво, що залишила Америку і своїх членів демократів. А 12-го жовтня 1988 року у своєму слові до учасників полуденку Дня Колумба у Вест Орендж, Н.Дж., Реґен сказав: „Ми зробили Республіканську партію партією працюючого люду, родини, приятельства, оборони свободи і також американського прапору й присяги вірности".

У цьому році члени Демократичної партії мають нагоду бути знов з Америкою і спільно з республіканцями голосувати на слідуючого президента З'єднаних Стейтів Америки — Джорджа Буша.

РСГ

Радіопрограма...

(Закінчення зі стор. 1)

духовний корм, їх треба рятувати від зневіри і безвір'я".

У другій половині програми, що її спонзорувало Товариство Св. Софія, розвинуто дискусію на ряд актуальних тем, включно із святкуванням у Вашінгтоні. „Голос мирян" цього вечора став справжнім форумом для філядельфійської громади і можна надіятися, що того роду дискусія на етері буде повторена у майбутньому.